

SAOPŠTENJE 55/2022

Datum objave:
28.4.2022.

Preliminarni podaci

Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore

Januar - Mart 2022. godine

Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore za januar - mart 2022. godine, prema preliminarnim podacima iznosila je 846,6 miliona eura, što ukazuje na rast od 58,9% u odnosu na isti period prethodne godine.

Izvoz robe imao je vrijednost od 199,0 miliona eura, a **uvoz** 647,6 miliona eura. U odnosu na isti period prethodne godine izvoz je bio veći za 110,8%, a uvoz veći za 47,7%.

Pokrivenost uvoza izvozom iznosila je 30,7% i veća je u odnosu na isti period prethodne godine kada je iznosila 21,5%.

U strukturi izvoza prema standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji (SMTK) najviše su zastupljena **Mineralna goriva i maziva (sektor 3)**, u iznosu od 69,7 miliona eura (koje čine: Električna energija – 66,2 mil. eura i ostalo).

U strukturi uvoza prema SMTK-u najviše su zastupljeni **Proizvodi svrstani po materijalu (sektor 6)** u iznosu od 132,8 miliona eura (koje čine: Obojeni metali – 29,6 mil. eura, Proizvodi od nemetalnih minerala – 26,0 mil. eura i ostalo).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su: Švajcarska (40,2 mil. eura), Srbija (34,4 mil. eura), i Bosna i Hercegovina (28,7 mil.eura).

Najveći spoljnotrgovinski partneri u uvozu bili su: Srbija (112,5 mil. eura), Kina (65,5 mil. eura) i Njemačka (53,8 mil. eura). Spoljnotrgovinska robna razmjena bila je najveća sa potpisnicama CEFTA-e i sa Evropskom unijom.

Grafik 1. Ukupna spoljnotrgovinska robna razmjena po mjesecima, u mil. EUR

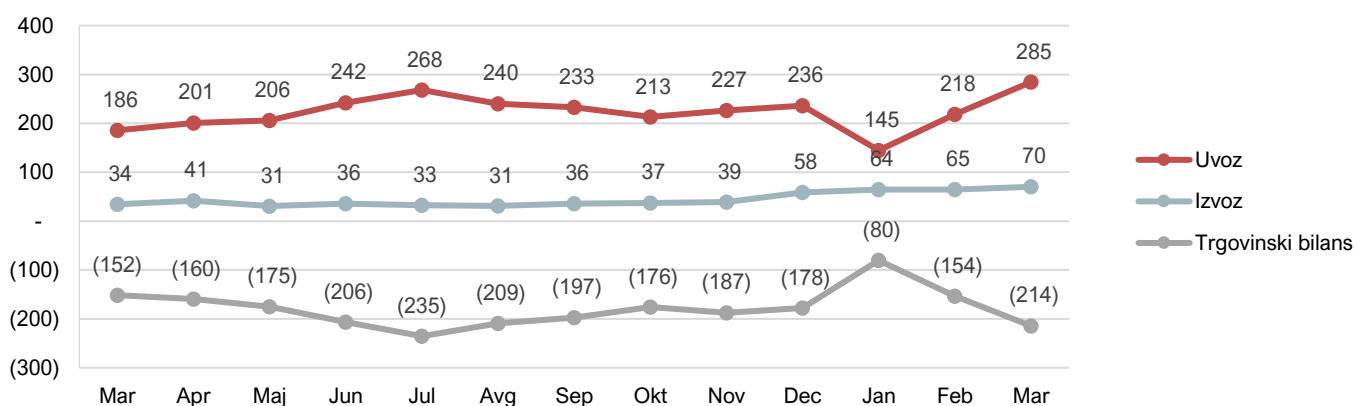

Tabela 1. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po mjesecima¹

u hilj. EUR

PERIOD	UVOZ	IZVOZ	SPOLJNOTRGOVINSKA ROBNA RAZMJENA	TRGOVINSKI BILANS
2021				
Januar	103 751	25 318	129 070	-78 433
Februar	149 184	34 901	184 086	-114 283
Mart	185 514	34 195	219 708	-151 319
April	200 897	41 380	242 277	-159 516
Maj	205 981	30 810	236 791	-175 172
Jun	242 264	35 928	278 192	-206 336
Jul	268 113	32 620	300 733	-235 494
Avgust	240 368	31 095	271 463	-209 274
Septembar	233 048	35 873	268 921	-197 175
Oktober	213 092	37 317	250 409	-175 775
Novembar	226 545	39 178	265 723	-187 367
Decembar	236 356	58 431	294 786	-177 925
2022				
Januar	144 673	64 343	209 016	-80 330
Februar	218 368	64 548	282 916	-153 820
Mart	284 534	70 138	354 671	-214 396

Tabela 2. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore po kontinentima i odabranim zemljama

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ				IZVOZ				TRGOVINSKI BILANS	
	Jan - Mar 2021		Jan - Mar 2022		Jan - Mar 2021		Jan - Mar 2022		Jan - Mar 2021	Jan - Mar 2022
	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	%	u hilj. EUR	u hilj. EUR	u hilj. EUR
SVIJET	100,0	438 450	100,0	647 575	100,0	94 414	100,0	199 029	-344 036	-448 547
Evropa	80,8	354 079	78,8	510 343	95,3	89 982	92,7	184 536	-264 097	-325 807
EU-27	43,9	192 465	42,6	275 932	39,9	37 635	29,8	59 292	-154 829	-216 641
CEFTA ²	28,6	125 529	26,0	168 601	45,5	42 912	37,4	74 507	-82 617	-94 094
Afrika	0,3	1 189	0,4	2 732	0,4	347	0,6	1 281	-842	-1 451
Azija	16,2	70 993	17,2	111 443	2,9	2 741	6,2	12 304	-68 252	-99 140
Amerika	2,8	12 101	3,5	22 907	1,4	1 314	0,4	847	-10 787	-22 060
Okeanija	0,0	87	0,0	150	0,0	29	0,0	61	-58	-89
SAD	1,4	5 977	0,7	4 797	0,9	837	0,4	779	-5 140	-4 018
Kina	10,9	47 997	10,1	65 451	0,5	433	5,0	9 974	-47 563	-55 477
Rusija	0,4	1 852	0,4	2 474	0,3	312	0,1	153	-1 539	-2 320
Švajcarska	1,7	7 521	3,3	21 355	4,5	4 276	20,2	40 185	-3 245	18 830
Japan	0,8	3 517	0,8	4 908	0,1	47	0,0	77	-3 470	-4 831
Turska	4,7	20 760	5,3	34 317	4,6	4 380	2,9	5 727	-16 380	-28 590
Brazil	0,5	2 189	0,7	4 385	0,0	11	0,0	3	-2 178	-4 382
Ujedinjeno Kraljevstvo	0,9	4 041	0,7	4 761	0,4	371	1,3	2 568	-3 671	-2 192

¹ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)² Albanija, Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Moldavija, Srbija i Kosovo

Tabela 3. Spoljnotrgovinska robna razmjena sa državama članicama EU i potpisnicama CEFTA-e³

u hilj. EUR

TRGOVINSKI PARTNERI	UVOZ		IZVOZ		TRGOVINSKI BILANS	
	Jan - Mar 2021	Jan - Mar 2022	Jan - Mar 2021	Jan - Mar 2022	Jan - Mar 2021	Jan - Mar 2022
SVIJET	438 450	647 575	94 414	199 029	-344 036	-448 547
EU-27⁴	192 465	275 932	37 635	59 292	-154 829	-216 641
Austrija	5 497	6 662	289	125	-5 208	-6 537
Belgija	3 519	4 370	192	246	-3 327	-4 124
Bugarska	2 207	4 443	195	97	-2 011	-4 346
Češka	4 825	6 695	5 103	10 285	278	3 591
Danska	1 335	2 971	606	3 950	-729	979
Estonija	73	153	19	224	-54	71
Finska	355	1 285	0	0	-355	-1 285
Francuska	9 079	13 175	188	218	-8 891	-12 957
Grčka	16 555	38 084	2 791	159	-13 764	-37 926
Holandija	11 118	13 318	403	402	-10 715	-12 916
Irska	1 139	2 231	7	1	-1 132	-2 230
Italija	25 701	36 376	3 602	6 453	-22 100	-29 923
Kipar	41	322	43	0	2	-321
Letonija	155	292	0	0	-155	-292
Litvanija	181	258	0	3	-181	-255
Luksemburg	69	249	45	9 027	-24	8 777
Mađarska	4 158	4 976	5 680	3 390	1 522	-1 586
Malta	2	5	117	198	115	193
Njemačka	47 989	53 815	4 268	6 132	-43 721	-47 683
Poljska	8 684	11 324	3 030	3 923	-5 654	-7 402
Portugalija	547	846	3	1	-544	-845
Hrvatska	24 839	35 625	614	1 033	-24 226	-34 593
Rumunija	4 635	7 354	52	209	-4 582	-7 145
Slovačka	1 452	1 756	212	15	-1 240	-1 740
Slovenija	7 393	12 430	8 657	11 296	1 264	-1 134
Španija	7 540	11 690	1 018	1 336	-6 522	-10 354
Švedska	3 373	5 228	501	571	-2 873	-4 657
CEFTA	125 529	168 601	42 912	74 507	-82 617	-94 094
Albanija	8 014	10 955	2 883	6 995	-5 131	-3 960
Bosna i Hercegovina	21 706	34 169	8 207	28 691	-13 500	-5 477
Moldavija	47	68	0	0	-47	-68
Sjeverna Makedonija	5 823	7 266	846	1 071	-4 977	-6 195
Srbija	88 872	112 490	27 811	34 374	-61 062	-78 116
Kosovo	1 065	3 653	3 166	3 375	2 101	-278
Ostale zemlje (izvan EU-27 i CEFTA-e)	120 457	203 042	13 867	65 230	-106 590	-137 812

³ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)⁴ Od januara 2021. godine, podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su isključeni iz podataka Evropske Unije. Podaci spoljnotrgovinske robne razmjene sa Ujedinjenim Kraljevstvom su prikazani u tabeli 2.

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK⁵

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan - Mar 2021	Jan - Mar 2022	Jan-Mar 2022 Jan-Mar 2021	Jan - Mar 2021	Jan - Mar 2022	Jan-Mar 2022 Jan-Mar 2021
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
0-9 UKUPNO	438 450	647 575	147,7	94 414	199 029	210,8
0 Hrana i žive životinje	91 255	117 600	128,9	5 053	5 487	108,6
00 Žive životinje	6 608	8 301	125,6	21	118	300 ¹
01 Meso i prerada mesa	19 675	24 216	123,1	3 126	4 071	130,2
02 Mliječni proizvodi i jaja	9 302	12 334	132,6	16	84	300 ¹
03 Ribe i prerađevine od ribe	2 593	3 603	139,0	49	0	0,0
04 Žitarice i proizvodi od žitarica	13 465	19 010	141,2	96	140	145,3
05 Povrće i voće	14 527	17 777	122,4	892	390	43,7
06 Šećer proizvodi od šećera i med	2 308	2 934	127,1	20	16	78,6
07 Kafa čaj kakao i začini	7 390	10 763	145,6	492	362	73,6
08 Stočna hrana (sem žita u zrnu)	5 527	6 815	123,3	296	163	55,2
09 Razni proizvodi za ishranu	9 860	11 848	120,2	44	143	300 ¹
1 Piće i duvan	12 093	16 578	137,1	3 247	2 349	72,3
11 Pića	8 598	11 304	131,5	1 730	2 179	126,0
12 Duvan i proizvodi od duvana	3 495	5 274	150,9	1 517	169	11,2
2 Sirove materije sem goriva	4 963	5 891	118,7	17 600	26 496	150,5
21 Kože sirove i krzna nečinjena	0	0	0,0	445	605	136,1
22 Uljano sjeme i plodovi	589	349	59,4	11	2	19,5
23 Sirovi kaučuk	10	66	300 ¹	0	2	0,0
24 Pluta i drvo	810	1 040	128,4	4 531	6 464	142,7
25 Celuloza i otpaci od hartije	12	0	0,0	238	363	152,4
26 Tekstilna vlakna i otpaci	71	168	238,5	8	9	108,9
27 Sirova đubriva i minerali	753	737	97,8	276	840	300 ¹
28 Mineralne rude i otpaci metala	302	687	227,4	11 885	18 121	152,5
29 Životinjske i biljne sirove materije	2 417	2 844	117,7	206	89	43,3
3 Mineralna goriva i maziva	31 613	73 552	232,7	31 863	69 655	218,6
32 Kameni ugalj koks i briketi	308	203	65,9	1 499	2 407	160,6
33 Nafta i naftni derivati	24 365	51 639	211,9	380	1 049	276,4
34 Gas prirodni i industrijski	2 094	3 701	176,7	0	0	0,0
35 Električna enegrija	4 845	18 009	300 ¹	29 985	66 199	220,8
4 Životinjska i biljna ulja i masti	3 241	5 079	156,7	161	266	165,5
41 Životinjska ulja i masti	183	282	154,1	104	255	244,2
42 Čvrste biljne masti i ulja	3 049	4 786	157,0	32	5	17,1
43 Prerađena životinjska i biljna ulja	9	11	123,2	24	5	21,2
5 Hemijski proizvodi	64 642	79 405	122,8	6 932	9 308	134,3
51 Organski hemijski proizvodi	338	474	140,1	12	90	300 ¹
52 Neorganski hemijski proizvodi	1 051	651	62,0	515	242	47,0
53 Proizvodi za bojenje i stavljenje	5 377	6 659	123,8	3	19	300 ¹
54 Medicinski i farmaceutski proizvodi	30 862	40 330	130,7	5 373	7 684	143,0
55 Eterična ulja parfemski i toaletni preparati	10 546	13 170	124,9	494	336	68,1
56 Đubriva (osim sirovih)	1 240	1 587	128,0	0	0	0,0
57 Plastične materije u primarnim oblicima	782	1 212	155,0	31	149	300 ¹
58 Plastične mase u ostalim oblicima	6 416	8 485	132,2	304	116	38,2
59 Hemijske materije i proizvodi nigdje pomenuti	8 029	6 835	85,1	201	672	300 ¹

⁵ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

Tabela 4. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku SMTK

/nastavak/

PODJELA PREMA ODSJEKU SMTK	Uvoz			Izvoz		
	Jan - Mar 2021	Jan - Mar 2022	Jan-Mar 2022 Jan-Mar 2021	Jan - Mar 2021	Jan - Mar 2022	Jan-Mar 2022 Jan-Mar 2021
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
6 Proizvodi svrstani po materijalu	70 874	132 750	187,3	17 894	61 212	300¹
61 Koža proizvodi od kože i krzna	73	46	63,2	0	61	0,0
62 Proizvodi od kaučuka	3 912	6 209	158,7	20	151	300 ¹
63 Proizvodi od plute i drveta	4 889	7 895	161,5	331	857	258,9
64 Hartija karton i proizvodi od celuloze	6 998	9 821	140,3	142	865	300 ¹
65 Predivo tkanine i tekstilni proizvodi	4 427	4 976	112,4	61	872	300 ¹
66 Proizvodi od nemetalnih minerala	17 540	25 992	148,2	571	542	95,0
67 Gvožđe i čelik	12 144	23 891	196,7	2 994	679	22,7
68 Obojeni metali	3 498	29 578	300 ¹	13 089	55 018	300 ¹
69 Proizvodi od metala nigdje drugo pomenuti	17 392	24 342	140,0	688	2 166	300 ¹
7 Mašine i transportni uređaji	98 841	128 823	130,3	7 975	17 642	221,2
71 Pogonske mašine i uređaji	1 409	1 906	135,3	100	194	194,4
72 Specijalne mašine za neke ind.grane	9 782	13 410	137,1	1 676	4 033	240,6
73 Mašine za obradu metala	962	818	85,1	146	41	28,2
74 Industrijske mašine za opštu upotrebu	14 625	20 494	140,1	2 699	5 801	214,9
75 Kancelarijske mašine i za AOP	5 469	7 112	130,1	115	185	161,4
76 Telekomunikacioni aparati i uređaji	14 153	20 952	148,0	804	1 091	135,8
77 Električne mašine aparati i uređaji	23 716	26 276	110,8	969	987	101,9
78 Drumska vozila	28 070	37 185	132,5	1 050	4 509	300 ¹
79 Ostala transportna sredstva i opreme	654	671	102,5	418	803	192,3
8 Razni gotovi proizvodi	60 876	87 890	144,4	3 689	6 614	179,3
81 Montažne zgrade sanitarni uređaji	3 018	4 704	155,9	120	102	84,7
82 Namještaj i djelovi	8 673	14 065	162,2	389	718	184,4
83 Predmeti za putovanja	1 427	1 958	137,3	40	24	60,3
84 Odjeća	15 600	20 966	134,4	548	804	146,7
85 Obuća	8 808	8 536	96,9	90	59	65,1
87 Naučni i kontrolni instrumenti	4 543	6 872	151,3	212	1 713	300 ¹
88 Fotoaparati časovnici	1 159	2 685	231,8	39	42	108,6
89 Razni gotovi proizvodi	17 649	28 104	159,2	2 250	3 153	140,1
9 Proizvodi i transakcije nigdje drugo pomenuti	52	8	14,9	0	0	0,0

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

Tabela 5. Spoljnotrgovinska robna razmjena Crne Gore prema odsjeku Kombinovane nomenklature⁶

PODJELA PREMA ODSJEKU KOMBINOVANE NOMENKLATURE	Uvoz			Izvoz		
	Jan - Mar 2021	Jan - Mar 2022	Jan-Mar 2022 Jan-Mar 2021	Jan - Mar 2021	Jan - Mar 2022	Jan-Mar 2022 Jan-Mar 2021
	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks	u hilj. EUR	u hilj. EUR	Indeks
I - XXI UKUPNO	438 450	647 575	147,7	94 414	199 029	210,8
I Žive životinje i životinjski proizvodi	32 218	41 636	129,2	2 126	3 621	170,3
II Povrće	22 073	29 371	133,1	1 018	465	45,7
III Životinjske ili biljne masti ulja i voskovi	3 606	5 523	153,2	56	19	34,2
IV Pripremljena hrana pića duvan	51 763	66 038	127,6	5 478	4 088	74,6
V Mineralni proizvodi	38 114	81 597	214,1	36 144	80 131	221,7
VI Proizvodi hemijske ili srodne industrije	58 175	71 048	122,1	6 600	9 049	137,1
VII Plastika guma i proizvodi od gume	19 359	25 720	132,9	782	1 527	195,3
VIII Sirove kože koža i krzno	1 688	2 272	134,6	498	1 083	217,3
IX Drvo proizvodi od drveta korpe drveni ugallj pluta	5 776	8 988	155,6	4 862	7 321	150,6
X Materijali i proizvodi papirne industrije	7 399	9 979	134,9	942	2 040	216,5
XI Tekstil i tekstilni proizvodi	19 094	24 604	128,9	598	1 279	213,7
XII Obuća kape i modni dodaci	9 301	9 215	99,1	98	68	69,1
XIII Proizvodi od kamena gipsa keramički proizvodi stakleni proizvodi	12 374	19 236	155,5	572	591	103,3
XIV Biseri drago kamenje i metali kovanice	473	4 271	300 ¹	39	27	68,9
XV Bazni metali i proizvodi od osnovnih metala	33 536	78 299	233,5	24 633	66 331	269,3
XVI Mašine i mehanički uređaji električna oprema	68 782	88 042	128,0	6 389	12 402	194,1
XVII Vozila i prateća transportna oprema	29 281	40 266	137,5	1 637	5 333	300 ¹
XVIII Optički medicinski i mjerni instrumenti satovi	7 604	11 246	147,9	341	1 847	300 ¹
XIX Oružje i municija	297	5 192	300 ¹	850	921	108,3
XX Razni proizvodi	17 501	25 026	143,0	743	883	118,8
XXI Umjetnička djela kolekcionarski predmeti i antikviteti	38	8	20,5	8	6	79,1

¹ Obračunati indeks veći je od 300,0

⁶ Podaci na detaljnijem nivou se nalaze u bazi spoljnotrgovinske robne razmjene, link: [Podaci](#)

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Statistika robne razmjene sa inostranstvom predstavlja važan izvor podataka koji je od značaja za kreatore ekonomske politike kao i za donosiocje odluka. Podaci statistike robne razmjene sa inostranstvom služe kao osnovni izvor informacija za izradu statistike platnog bilansa, statistike nacionalnih računa, za pripremu multilateralnih i bilateralnih pregovora, kao i preduzećima za istraživanje tržišta i analizu poslovanja.

Izrada podataka robne razmjene sa inostranstvom temelji se na preporukama statistike UN i EU koje su sadržane u sledećim publikacijama:

- International merchandise Trade Statistics Concept and Definitions UN,
- Statistics on the Trade of Goods User Guide EUROSTAT.

Usklađuje se sa regulativama iz dokumenta „European Legislation applicable to the Statistics relating to the trading of goods“, vezane za EXTRASTAT:

- Regulativa Evropskog Parlamenta i Savjeta broj 471/2009 ,
- Regulativa Evropske komisije broj 92/2010,
- Regulativa Evropske komisije broj 113/2010.

Nazivi zemalja su u skladu sa Geonomenklaturom koja se primjenjuje u Evropskoj statistici spoljne trgovine robama.

Izvor podataka

Izvor podataka za statistiku robne razmjene Crne Gore su carinske deklaracije o izvozu i uvozu robe. Carinska deklaracija je dokument koji se podnosi u carinskom postupku. Sadrži podatke koji su važni za sam postupak carinjenja ali i podatke za potrebe statistike. MONSTAT u mjesečnoj periodici od Uprave prihoda i carina preuzima podatke u elektronskoj formi i dalje ih statistički obrađuje i publikuje rezultate.

U carinskom postupku pri tarifiranju proizvoda od 2002 godine koristi se kombinovana nomenklatura koja je usklađena sa kombinovanom nomenklaturom EU. Objavljuje se godišnje u Službenom listu Crne Gore za važeću godinu.

Obuhvat spoljne trgovine

Izvoz obuhvata robu koja napušta statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Izvoz
- Pasivno oplemenjivanje
- Ponovni izvoz koja je bila u postupku aktivnog oplemenjivanja i prerada robe pod carinskim nadzorom.

Uvoz obuhvata svu robu koja ulazi na statističku teritoriju Crne Gore u skladu sa sljedećim carinskim postupcima:

- Uvoz za slobodni promet
- Aktivno oplemenjivanje
- Prerada robe pod carinskim nadzorom.

Klasifikacija izvoza i uvoza se vrši prema nomenklaturi statistike spoljne trgovine (NSST) koja se zasniva na standardnoj međunarodnoj trgovinskoj klasifikaciji OUN (SMTK) 4. revizija. Šifra svakog klasifikovanog proizvoda je takva da prva cifra označava – sektor, dvije cifre – odsjek, tri cifre – grupu, četiri cifre – podgrupu a pet cifara – poziciju, odnosno proizvod.

Prilikom korišćenja podataka navesti:

„Izvor podataka: Uprava za statistiku - MONSTAT“

Više podataka, kao i detaljna metodološka objašnjenja možete naći u sekciji: [Spoljna trgovina](#)